

Čís. 5213.

I šatstvo a prádlo může být jménem zakládajícím příslušnost soudu podle §u 99 j. n., pokud není pro majitele nezbytným pro jeho osobní potřebu.

(Rozil. ze dne 18. srpna 1925, R I 368/25.)

Žalobu na říšskoněmeckého příslušníka, jenž v době podání žaloby byl lázeňským hostem v Karlových Varech, zadala žalobkyně na krajském soudě v Chebu, odůvodnivši místní příslušnost §em 99 j. n. Námitce místní nepřislušnosti soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Soud rekursní má za dokázáno, že žalovaný měl mimo cestovní oděv pro několikanedělní pobyt v Karlových Varech více moderních elegantních obleků a více prádla s sebou, a že sice neměl vlastních peněz, avšak měl k elegantnímu vystupování k dispozici jak peněžitě prostředky své choti, tak i 10.000 Kč, vybraných za záruky svědka L-a. Tato skutková zjištění nutno rozhodnutí soudu třetí stolice položit za základ, když dovolací rekurs ani nevytýká, že se rekursní soud nesměl o své újmě od skutkových zjištění soudem první stolice po ústním jednání učiněných odchýliti, a když k jeho vývodům, které napadají jen správnost ocenění dukazů, v první stolice provedených, stolicí druhou, přihlížeti nelze, nemá-li soud třetí stolice při rozhodování o rekursu nepravem vycházeti z jiného skutkového děje, než napadeným usnesením byl zjištěn. Vychází-li se, jak se sluší, z něho, jest ovšem právní posouzení, jehož se věci dostalo rekursním soudem, správné. Nejvyšší soud výslovně a obšírně odůvodnil již ve svém rozhodnutí čís. 1754 sb. n. s. zásadu, že i šatstvo může být jménem ve smyslu §u 99 j. n., pokud ho majitel nezbytně nepotřebuje k osobní potřebě. Že pak šatstvo, má-li někdo mimo cestovní oblek více moderních elegantních obleků a více prádla pro několikanedělní pobyt v Karlových Varech, nespadá pod pojem šatstva pro osobní potřebu majitele nezbytně potřebného, netřeba blíže doličovati.

Čís. 5214.

»Odepřením« jest i složení úřadu rozsudím. Strany mohou tu voliti mezi jmenováním nového rozsudiho a neplatností rozhodčí smlouvy. Rozhodla-li se jedna strana pro neplatnost, nemůže ani ona ani její odpůrce žádati za jmenování nového rozsudiho.

(Rozh. ze dne 18. srpna 1925, R I 606 25.)

Otto T. navrhl, by byla prohlášena bezúčinnou rozhodčí smlouva mezi ním a Antonínem J-em, ježto rozhodčí, jmenovaný Antonínem J-em,

odpírá (nepatříčně oddaluje) výkon povinností, jež jako rozhodčí byl převzal a že se důsledkem toho druhý rozhodčí, jmenovaný navrhovatelem, svého úřadu vzdal. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud prohlásil smlouvu o rozsudím za bezúčinnou. Důvody: Jisto jest, že navrhovatelem jmenovaný rozsudí Antonín A oznámil právnímu zástupci Ottona T-a dopisem ze dne 28. března 1925, že úřad rozhodčího soudce složil, a že Otto T. dne 1. dubna 1925 učinil návrh, aby po rozumu Šu 583 čís. 2 c. ř. s. bylo vysloveno, že rozhodčí smlouva pozbývá platnosti. Návrhu tomu musí býti vyhověno, ježto rozsudí A. podle onoho dopisu odepřel plnění závazek z přijatého jmenování rozsudím, což podle Šu 583 čís. 2 c. ř. s. stačí, by smlouva o rozsudím byla prohlášena bezúčinnou. Nerozhodno jest, z jakého důvodu složil A. úřad rozsudího, ježto nemůže býti stranami, žalobou a exekucí donucován, by své povinnosti splnil. Každá z obou stran může však žádati, by smlouva rozhodčí byla prohlášena bezúčinnou. Pak ale nemůže ani ta, ani ona strana použití práva Šu 581 a 582 c. ř. s. a žádati, by jmenován byl nový rozhodce. Navrhovatel použil práva Šu 583 čís. 2 c. ř. s. hned, jak zvěděl, že rozhodce A. svůj úřad složil, nemůže proto na místě A-a býti podle Šu 581 a 582 c. ř. s. ustanoven jiný rozhodčí soudce, ježto Antonín J. se nezachoval podle těchto předpisů, namítнув toliko proti návrhu T-ovu, že bude podán návrh, by za A-a podle Šu 582 c. ř. s. byl ustanoven jiný rozsudí, což hledě k ustanovením §§ 581, 582 a 583 čís. 2 c. ř. s. nyní již připustiti nelze.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V tom, že navrhovatelem jmenovaný rozsudí Antonín A. svůj úřad složil, jest spatřovati v Šu 583 čís. 2 c. ř. s. uvedený případ »odepření výkonu závazků, jež převzal tím, že jmenování přijal«, neboť ve všeobecném znění »odepírá« zahrnuto jest jak trpné chování se rozsudího, tak i jeho výslovné prohlášení, že úřad skládá, bez ohledu na to, zda k tomu má důvody čili nic. Podstatným jest pouze, že rozsudí, jenž jmenování přijal, nechce plnění povinností, z toho vyplývajících. Rozsudí, jenž převzal úřad, nemůže býti stranami žalobou a exekucí donucován ke splnění své povinnosti, ač jim ručí za veškeru škodu, způsobenou zaviněným odepřením neb oddalováním. Za to může každá z obou stran žádati, by rozhodčí smlouva byla prohlášena za bezúčinnou (§ 583 čís. 2, § 584 odstavec druhý c. ř. s.), nerozhodla-li se v případě, že rozsudí byl jmenován stranou nebo soudem (§§ 581, 582 c. ř. s.), pro návrh na jmenování jiného rozhodce. Neboť v tom případě, že rozsudí byl jmenován stranou nebo soudem a odepřel vykonávati své závazky, prohlašuje jednak § 581 c. ř. s. za přípustné, naléhati na jmenování nového rozsudího pod právními následky Šu 582 c. ř. s., jednak stanoví § 583 čís. 2 c. ř. s., že v takovém případě může býti žádáno, by rozhodčí smlouva byla prohlášena za neplatnou. Z těchto zákonných ustanovení plyne, že strany mohou voliti mezi jmenováním rozsudího a neplatností rozhodčí smlouvy. Správnosti tohoto názoru svědčí také motivy k civilnímu řádu soudnímu str. 325, třebaže mluví výslovně jen o oddalování. Jakmile se

jedna strana rozhodla pro to, by rozhodčí smlouva byla prohlášena za bezúčinnou, nemůže ani ona ani její odpůrce žádati jmenování nového rozhodce. Na tomto stanovisku stála důsledně judikatura býv. nejvyššího soudu ve Vídni (rozhodnutí ze dne 5. února 1908, čís. 16613, Nowak N. F. č. 1151, Gl. U. N. F. čís. 4115 a ze dne 4. ledna 1910, R II 1134, Gl. U. N. F. čís. 4876) a stanovisko to zaujal také tento nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 19. května 1925 R I 355/25 sb. n. s. čís. 5041. Neumann, jehož se stěžovatel dovolává, zastává rovněž na stránce 1412 svého komentáře názor, že stranám přísluší právo volby mezi neplatností rozhodčí smlouvy a postupem dle §§ 581 a 582 c. ř. s., když rozsudí, jmenovaný na základě kompromisu odepře plnění své závazky. Tétož názoru jest také Ott (Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního, díl třetí, stránka 287, 288). Navrhovatel, jehož rozsudí odepírá vykonávati převzatý úřad, rozhodl se proto, by rozhodčí smlouva byla prohlášena za bezúčinnou, a dle §u 583 čís. 2 c. ř. s. musí býti jeho návrhu vyhověno, když skutkové předpoklady pro to byly zjištěny. Navrhne-li jedna strana, by smlouva byla prohlášena za bezúčinnou, a druhá strana žádá, by byl jmenován nový rozsudí soudem, musí tento návrh jakožto slabší právo ustoupiti silnějšímu nároku na prohlášení smlouvy za bezúčinnou. To plyne z podstaty věci jakož i ze srovnání ustanovení §§ 581 a 583 c. ř. s. § 581 c. ř. s. prohlašuje totiž vyzvání ke jmenování nového rozhodčího za »přípustné«, § 583 c. ř. s., jednající o prohlášení rozhodčí smlouvy za bezúčinnou, stanoví kategoricky: »totéž má se státi«. Jest proto nerozhodno, kdy se stěžovatel dozvěděl o tom, že A. svůj úřad složil, nerozhodno jest, že to zvedl, jak tvrdí, teprve po doručení předvolání k jednání o návrhu na bezúčinnost rozhodčí smlouvy a že po té (dne 8. dubna 1925) učinil u obchodního soudu v Praze návrh na ustanovení nového rozsudího.

Čís. 5215.

Usnesení, jímž povoleno prozatimní opatření, jest jen tehdy řádně doručeno, byl-li připojen stejnopis návrhu ohrožené strany. Byl-li stejnopis návrhu doručen teprve dodatečně, jest lhůta k rekursu a odporu počítati od tohoto doručení.

(Rozh. ze dne 18. srpna 1925, R I 637/25.)

Odpurci ohroženého bylo usnesení ze dne 18. dubna 1925, povolující prozatimné opatření, doručeno dne 22. dubna 1925, aniž by mu byl dodán stejnopis návrhu na povolení prozatimního opatření. Usnesením ze dne 6. května 1925 odmítl soud první stolice rekurs do povolujícího usnesení jako opožděný a současně nařídil, by odpurci byl doručen i stejnopis návrhu. To stalo se dne 8. května 1925. Usnesením ze dne 9. května 1925 odmítl soud první stolice odpor proti povolení jako opožděný. Rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že rekurs i odpor do usnesení ze dne 18. dubna 1925 jest pokládati za včas podané a uložil prvnímu soudu, by rekurs i odpor vyřídil po zákonu. Důvody: Rekursu žalovaného (odpurce) nelze upříti oprávně-